

**TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ**

**TANITIM DOKÜMANI
(SCHEMA DOCUMENT)**

Yayın Tarihi : 01/09/2009
Revizyon Tarihi : 22/07/2010
Revizyon No : 04

İÇİNDEKİLER

1. KISALTMALAR

2.OKBS GENEL BAKIŞ

3.OKBS SÜREÇ TANIMI

3.1 ÜRÜN DEĞERLENDİRMESİ

3.2 KORUMA PROFİLİ DEĞERLENDİRMESİ

3.3 GARANTİ SINIFLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.4 TESTLER VE AÇIKLIK ANALİZİ GARANTİ SINIFLARI

3.5 DEĞERLENDİRME TEKNİK RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.6 TOPLANTILAR

3.7 GÖZLEM RAPORU/GÖZLEM KARARI

3.8 GÖZLEM NOTLARI

3.9 ÜRÜN LİSTESİ

3.10 BELGELENDİRME RAPORU VE BELGE DÜZENLENMESİ

3.11 BELGE BAKIMI

4.ORGANİZASYON

5.DEĞERLENDİRME LABORATUVARI

6.KALİTE SİSTEMİ

7.İTİRAZ VE ŞİKAYETLER

8.GİZLİLİK, TARAFSIZLIK VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

1. KISALTMALAR

OK : Ortak Kriterler

OKBS : Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi

OKDL: Ortak Kriterler Değerlendirme Laboratuvarı

OKTA: Ortak Kriterler Tanıma Anlaşması

ST : Güvenlik Hedefi

PP : Koruma Profili

TOE : Değerlendirme Hedefi

İDT : İş Değerlendirme Tablosu

DTR : Değerlendirme Teknik Raporu

ODM : Ortak Kriterler Değerlendirme Metodolojisi

GR : Gözlem Raporu

GK : Gözlem Kararı

EAL : Değerlendirme Garanti Seviyesi

KY : Kayıt Notu

2. OKBS GENEL BAKIŞ

Ortak Kriterler bilgi teknolojileri ürün ve/veya sistemlerinin güvenlik seviyelerinin tespit edilmesi ve bağımsız laboratuvarlarda test edilebilmesi için geliştirilmiş olan, temelini TCSEC ve ITSEC standartlarından alan ve Uluslararası Standartlar Organizasyonu'nun (ISO) 1999 yılında Uluslararası Bilgi Teknolojileri Güvenlik Değerlendirme Standardı olarak kabul ettiği (ISO 15408) güvenlik standardıdır. Türk Standardları Enstitüsü Türkiye adına, Eylül 2003 tarihinde bu standardı kabul eden ülkelerin imzaladığı Ortak Kriterler Tanıma Sözleşmesini imzalayarak sertifika üretici ülkelerin değerlendirmelerini kabul etmiş, TSE Belgelendirme Merkezi bünyesinde kurulan Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemini hayata geçirmiştir.

Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi;

- Ortak Kriterler değerlendirme laboratuvarını yetkilendirir,
- Ortak Kriterler değerlendirme laboratuvarının performansını değerlendirir,
- Değerlendirmenin Ortak Kriterler standardı ve Ortak Değerlendirme Metodolojisine uygunluğuna dair garanti verir,
- Değerlendirmeleri destekler, kılavuzluk eder,
- Değerlendirmelere teknik öngöründe bulunur,
- Değerlendirme raporlarını inceler,
- Ortak Kriterler sertifika raporu hazırlar,
- Ortak Kriterler sertifikası hazırlar,
- Ortak Kriterler belgelendirme sistemini denetler.

Belgelendirme süreci boyunca İceleme Umanları; Ortak Kriterler Standardlarını, Ortak Değerlendirme Metodolojisini, uluslararası ve ulusal resmi Ortak Kriterler standard yorumlarını, ilgili Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi yayınlarını ve Türk Standardları Enstitüsü'nün OKBS prosedürlerini göz önünde bulundurlar.

3. OKBS SÜREÇ TANIMI

Ortak Kriterler Belgelendirme Başvuru Prosedürü'nde öngörülen şartlar yerine getirildikten sonra ilk olarak Belgelendirme Uzmanı, İnceleme Uzman(lar)ı ve Dış Uzman(lar) belirlenir. Süreç, Ortak Kriterler Belgelendirme Prosedürü, Ortak Kriterler Belgelendirme Planı, Ortak Kriterler Belgelendirme Sonuç Değerlendirme Prosedürü ve çeşitli talimatlarda detay bilgileri mevcut bulunan yapıya göre işletilir. Bu yapıya göre; İnceleme Uzmanı tarafından OKDL'nin hazırladığı Değerlendirme İş Planı ve buna ek olarak ürüne ait ST ya da PP gözden geçirildikten sonra, İş Değerlendirme Tablosu hazırlanır ve değerlendirme süreci başlar.

İlk olarak Kick-Off Toplantısı yapılır. Kick-Off Toplantısının ardından, Ürün Eğitimi Toplantısı ve Laboratuvar Oryantasyon Toplantısı düzenlenir. Bu toplantılarla birlikte değerlendirme süreci başlar.

Değerlendirme Aşaması İnceleme Uzmanlarının Belgelendirme Planına uygun olarak hazırlanan ve Değerlendirme İş Planı uyarınca gerçekleştirilen OKDL aktivitelerini izlediği, gözlem raporlarını değerlendirdiği ve gerektiğinde OKDL'ye destek verdiği zaman aralığıdır. OKBS yetkilileri, değerlendirme süreci boyunca gerekli gördükleri aşamalarda OKDL yetkilileri ile koordinasyon sağlayarak değerlendirme çalışmalarına müdahil olabilir ve çalışmalarını yerinde izleyebilir.

Değerlendirme süreci OKDL'nin değerlendirme süreci paralelinde başlar, gözden geçirmeler ile devam eder. Değerlendirmenin OKBS gereksinimlerinde ön görülen şartlara dayalı olarak

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

yapıldığına dair güvence verilmesi için gerekli aktivitelerin hepsi OKBS Değerlendirme sürecinin gözden geçirmelerinde kapsam içine alınır.

İnceleme Uzman(lar)ı tarafından firmanın hazırladığı Güvenlik Hedefi ve Değerlendirme Hedefi veya belgelendirme için başvurmuş ilgili Koruma Profili ayrıntılı bir şekilde incelenir. Sonrasında ise OKDL'in değerlendirme prosedürleri, Değerlendirme Teknik Alt Raporları ve Değerlendirme Teknik Raporu incelenir.

Değerlendirmenin, Değerlendirme İş Planı'na uygun olarak gerçekleştirilmesi İnceleme Uzman(lar)ı tarafından kontrol edilir. Olası sapmalarda ya da değerlendirme raporlarında görülen olumsuzluklarda İnceleme Uzmanı, OKDL ve ürün geliştirici ile birlikte gerekli görüldüğü hallerde, Değerlendirme İş Planı'nı güncelleme ve benzeri tedbirleri alır.

Değerlendirme süreci içerisinde gerçekleşen belli başlı olaylar, İnceleme Uzman(lar)ı tarafından ürüne ait İş Değerlendirme Tablosu'na kaydedilir:

1. İş Değerlendirme Tablosu'nda OKDL'nin Değerlendirme İş Planı'nda, değerlendirme süreci boyunca OKBS'ye gönderileceği belirtilen Değerlendirme Teknik Alt Raporları ve son aşamada Değerlendirme Teknik Raporu ile ilgili inceleme uzman(lar)ının kararları bulunur.
2. İş Değerlendirme Tablosu'nda değerlendirme süreci boyunca oluşturulan gözlem raporlarından inceleme uzmanları tarafından önemli olarak değerlendirilenler ve bunlarla ilgili kararlar da bulunur.

İş Değerlendirme Tablosu, değerlendirme süreci içerisinde gerçekleşen belli başlı olayların, zaman bilgileri ile birlikte tutulduğu asıl kaydı oluşturmaktadır. Değerlendirme sürecinin sonunda, İnceleme Uzmanı diğer dokümanlar ile birlikte İş Değerlendirme Tablosu'nu da Belgelendirme Uzmanına teslim eder. Belgelendirme Uzmanı İş Değerlendirme Tablosu ile referans gösterdiği dokümanların uyumlu olup olmadığını kontrol eder ve İş Değerlendirme Tablosu'nu onaylar.

Değerlendirme süreci boyunca İnceleme Uzman(lar)ı; Ortak Kriterler Standardlarını, Ortak Değerlendirme Metodolojisini, uluslararası ve ulusal resmi Ortak Kriterler standard yorumlarını, ilgili Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi yayınlarını ve Türk Standardları Enstitüsü'nün OKBS prosedürlerini göz önünde bulundurlar.

OKBS bünyesinde gerçekleştirilen ürün değerlendirmelerinin ve koruma profili değerlendirmelerinin ana hatları şöyledir:

3.1 ÜRÜN DEĞERLENDİRMESİ

İnceleme Uzman(lar)ı, ürüne ait güvenlik hedefini Ortak Kriterler Standartlarını adresleyip adreslemediğine göre inceler. Bu incelemeyi yaparken aşağıdaki sorulara yanıt arar:

- Değerlendirme Hedefi öngörülerini OK standartlarına uygunluk göstermekte mi?
- Bağlayıcı cümleler doğru bağlantıları sağlamakta mı?
- Güvenlik amaçları, ilgili kabullenmeler, bağlantılar ve firmanın güvenlik politikaları ile tutarlılık göstermekte mi?
- Güvenlik amaçlarının temel mantıkları doğru bir yaklaşım içermekte mi?
- Gereksinimler tüm gerekli işlemler ile tanımlanmakta mı?
- TOE güvenlik spesifikasyonu, güvenlik fonksiyonlarını tanımlamakta mıdır? Bu güvenlik fonksiyonları TOE' deki gereksinimler bölümü ile bir bütünlük sağlamakta mı?

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

- TOE güvenlik spesifikasyonu garanti ölçütlerini ve bu ölçütlerin içerik elemanları ile örtüşüğünü açıklamakta mıdır?
- Eğer ST; TOE' nin bir yada birkaç PP' ye göre hazırlandığını ön görüyorsa ST' de bu öngörüü destekleyen bir açıklama var mıdır?
- ST; açık bir şekilde PP' ye işaret etmekte midir?
- ST; açık bir PP cümlesi içermekte midir?

3.2 KORUMA PROFİLİ DEĞERLENDİRMESİ

İnceleme Uzman(lar)ı, Koruma Profilini Ortak Kriterler Standardlarını adresleyip adreslemediğine göre inceler. Bu incelemeyi yaparken aşağıdaki sorulara yanıt arar:

- Değerlendirme Hedefi öngörülerini OK standartlarına uygunluk göstermekte mi?
- Bağlayıcı cümleler doğru bağlantıları sağlamakta mı?
- Güvenlik amaçları, ilgili kabullenmeler, bağlantılar tutarlı mıdır?
- Güvenlik amaçlarının temel mantıkları doğru bir yaklaşım içermekte mi?
- Gereksinimler bölümü, tüm gerekli işlemler (görev tahsisi, tasfiyesi) ile tanımlanmakta mı?
- Bu işlemler doğru bir şekilde yapılmakta mıdır?
- PP; TOE'nin kategorilerine göre; uygulama bağımsız güvenlik gereksinimlerini açıklamakta mıdır?

PP değerlendirme sürecinin ST değerlendirme sürecinden en önemli farkı, değerlendirmenin tek bir garanti sınıfının (APE) değerlendirilmesinden ibaret olmasıdır.

3.3 GARANTİ SINIFLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Her bir garanti sınıfının değerlendirme süresinin, Değerlendirme İş Planı'nda belirtilen son tarihinde, OKDL'den OKBS'nin üründen sorumlu İnceleme Uzmanına, değerlendirme teknik ara raporu gönderilir. İnceleme Uzmanı, bütün değerlendirme teknik ara raporlarını inceler. Amaç, OKDL değerlendirmelerinin doğruluğunu teyid etmek, OKDL' nin değerlendirme prosedürlerini takip ettiği ve sonuç kayıtlarını tuttuğu bilgisini almaktır.

İnceleme Uzmanının vereceği karar "olumlu", "olumsuz" veya "eksik" şeklinde olabilir.

a. Garanti Sınıfı olumlu

OKDL'nin ilgili garanti sınıfı ile ilgili değerlendirme çalışması tamamlanmış ve iddia edilen garanti seviyesinin değerlendirme hedefi tarafından karşılandığı sonucu alınmıştır. İnceleme Uzmanının OKDL'den gelen rapor üstünde yaptığı inceleme sonucunda OKDL'nin vardığı sonucun geçerli olduğu kararına varılmıştır.

b. Garanti Sınıfı olumsuz

OKDL'nin ilgili garanti sınıfı ile ilgili değerlendirme çalışması tamamlanmış ve iddia edilen garanti seviyesinin değerlendirme hedefi tarafından karşılanmadığı sonucu alınmıştır. İnceleme Uzmanının OKDL'den gelen rapor üstünde yaptığı inceleme sonucunda OKDL'nin vardığı sonucun geçerli olduğu kararına varılmıştır.

c. Garanti Sınıfı eksik

OKDL'nin ilgili garanti sınıfı ile ilgili değerlendirme çalışması, Değerlendirme İş Planı'nda belirtilen süre içerisinde tamamlanamamış veya OKDL'nin çalışması tamamlanmış; ancak İnceleme Uzmanının OKDL'den gelen rapor üstünde yaptığı inceleme sonucunda OKDL'nin yaptığı çalışmanın ya da raporun eksik olduğu kararına varılmıştır. İnceleme Uzmanı, rapor ile ilgili görüşünü Gözlem Kararı Formu'nu doldurarak OKDL'ye iletir.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

- a) Gözlem Kararı'nın **olumlu** olması durumunda OKDL bir sonraki garanti sınıfının değerlendirmesine geçer.
- b) Gözlem Kararı'nın **olumsuz** olması durumunda, OKBS, OKDL ve ürün geliştiricinin katılacağı bir toplantı düzenlenir. Bu toplantıda sürecin sonlandırılması ya da Değerlendirme İş Planı'nın güncellenerek sürecin devam ettirilmesi kararı verilir.
- c) Gözlem Kararı'nın **eksik** olması durumunda, OKDL Gözlem Kararı'nda belirtilen eksiklikleri tamamlayıp revize edilmiş değerlendirme teknik ara raporunu OKBS'ye değerlendirilmek üzere tekrar gönderebilir veya OKDL'nin katılacağı bir toplantı düzenlenebilir ve ihtiyaç görülmesi halinde toplantıya ürün geliştirici de davet edilebilir. Toplantıda sürecin sonlandırılması ya da Değerlendirme İş Planı'nın güncellenerek sürecin devam ettirilmesi kararı verilebilir.

3.4 TESTLER VE AÇIKLIK ANALİZİ GARANTİ SINIFLARI

Testler garanti sınıfının değerlendirilmesine başlamadan önce, OKDL tarafından oluşturulan ve test ve açıklık analizi değerlendirmesinde kullanılacak test senaryoları ve açıklık analizi gerçekleştirme senaryoları OKDL tarafından OKBS'ye iletilecektir.

*İlgili İnceleme Uzman(lar)ı OKDL'nin gönderdiği Test Planını ve ilgili senaryoları değerlendirdikten sonra ortaya çıkan sonucu OKDL'ye **Gözlem Kararı Formu** ile bildirir.*

*İlgili projede eğer Dış İnceleme Uzman(lar)ı görevlendirilmişse OKDL'nin gönderdiği Test Planını ve ilgili senaryoları değerlendirdikten sonra ortaya çıkan sonucu yine **Gözlem Kararı Formu**'na yazarak OKDL'ye gönderilmesi amacıyla ilgili İnceleme Uzmanına iletir. İlgili İnceleme Uzmanı Gözlem Kararı Formunu inceleyip, onaylayarak OKDL'ye gönderir.*

*İnceleme Uzman(lar)ı ve/veya Dış İnceleme Uzman(lar)ı (eğer görevlendirilmişse), Test Planı ile ilgili görüşünü **Gözlem Kararı Formu**'na doldurur:*

- a) *Gözlem Kararı'nın **olumlu** olması; OKDL'nin hazırladığı Test Planının yeterli ve ek test senaryosuna ihtiyaç olmadığı anlamına gelir.*
- b) *Gözlem Kararı'nın **olumsuz** olması durumunda, OKDL'nin hazırladığı Test Planının yetersiz, yanlış ve ek test senaryosuna ihtiyaç olduğu anlamına gelir.*
- c) *Gözlem Kararı'nın **eksik** olması OKDL'nin hazırladığı Test Planındaki senaryoların yetersiz ve ek test senaryosuna ihtiyaç olduğu anlamına gelir.*

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

Gözlem Kararının sonucu ne olursa olsun OKBS yetkilileri, Dış İnceleme Uzman(lar)ı (eğer görevlendirilmişse) ve OKDL yetkilileri ile İş Planındaki tarihe göre Test ve Açıklık Analizi Planlama Toplantısı gerçekleştirilir. Bu toplantıda, OKDL'ye gönderilen Gözlem Kararı tartışılıp, ürün için planlanan test ve açıklık analizi faaliyetlerinin yeterli düzeyde olup olmadığı, gerekli görüldüğü takdirde yapılacak ilave testler ve açıklık analizi faaliyetleri karara bağlanır. Ayrıca, OKBS yetkililerinin test ve açıklık analizi faaliyetlerine gözlemci olarak katılıp katılmayacağı da bu toplantıda kararlaştırılır.

3.5 DEĞERLENDİRME TEKNİK RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Değerlendirme teknik raporu, OKDL'nin değerlendirme süreci boyunca yaptığı çalışmalarla elde ettiği tüm sonuçları içerir. Değerlendirme sonuçlarına ilave olarak, DTR'de yer alması gereken diğer bilgiler CEM dokümanında detaylı olarak açıklanmaktadır. OKDL'nin nihai çıktısını teşkil eden DTR'nin bu koşulları sağladığının ve değerlendirme kanıtlarının, belirli bir değerlendirme adımının ya da iş parçasının verilen karar ile örtüştüğünün teyit edilmesi, OKBS ve ilgili İnceleme Uzmanının en önemli sorumluluklarından biridir.

İnceleme Uzman(lar)ı; Değerlendirme sürecinin sonunda OKDL'den OKBS'ye gönderilen Değerlendirme Teknik Raporu için de her bir garanti sınıfının değerlendirmesinin sonunda uygulanan işlemler gerçekleştirilir. İnceleme uzmanı Değerlendirme Teknik Raporu'nu incelemesinin ardından ortaya çıkan sonucu ve sonuç ne olursa olsun gerçekleştirilecek olan DTR Gözden Geçirme Toplantısı'nın tarihini OKDL'ye Gözlem Kararı Formu ile bildirir. DTR'nin orjinal ya da revize edilmiş versiyonunun İnceleme Uzmanı tarafından CEM'e uygunluğunun tespit edilmesi durumunda değerlendirme süreci tamamlanır.

DTR' nin TOE veya PP' nin ayrıntılı bir özetini sunması; değerlendirmenin nasıl yapıldığı bilgisini, değerlendirme sürecindeki tüm değerlendirme kanıtlarını, ilgili tüm kayıtları ve değerlendirme sonuçlarını içermesi beklenir. DTR' nin içinde ayrıca **Gözlem Raporlarının (GR)** ve **Gözlem Kararlarının (GK)** bulunması ve açıklanmış olması gerekmektedir.

İnceleme Uzman(lar)ı, bir ST/PP ile ilgili görüş bildirmeden önce DTR' yi inceler. İnceleme Uzmanı DTR' yi incelerken dokümanın anlaşılır, bilginin tamamlanmış ve değerlendirme analizleri ile örtüştüğü bilgisini teyid eder. İnceleme Uzman(lar)ı DTR' yi incelerken her kararı ve ilgili mantığı ayrı ayrı değerlendirir, OKDL' nin ilgili kararını destekleyen mantığa ait bilginin doğru ve eksiksiz olarak dokümanına edildiğini teyid eder. İnceleme Uzman(lar)ı DTR ile ST/PP arasında herhangi bir uyumsuzluğun olmadığından emin olacak bilgiyi elde eder.

3.6 TOPLANTILAR

Prosedürün bu bölümünde değerlendirme sürecinde gerçekleştirilecek toplantılar açıklanmaktadır:

Kick-Off Toplantısı:

Toplantıya Belgelendirme/İnceleme Uzman(lar)ı, OKDL ve ürün geliştirici katılır. Kick-Off toplantısı, tarafların birbirini tanıması, rollerin tanımlanması, taraflar arası iletişim ve doküman akış yönteminin belirlenmesi, karşılıklı beklentilerin belirtilmesi ve değerlendirme

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

iş planının gözden geçirilmesi amacıyla düzenlenir. Toplantı sırasında, ürün geliştirici tarafından Değerlendirme Periyodundaki Ürünler Listesi İçin Üretici Firma Onayı Formu doldurulur ve imzalanır. Tarafların iletişim bilgilerini de içeren Toplantı Tutanağı_OKBS Belgelendirme/İnceleme Uzmanı tarafından düzenlenerek, tüm taraflara iletilir.

Ürün Eğitimi Toplantısı:

Bu toplantıya Belgelendirme/İnceleme Uzman(lar)ı, *Dış İnceleme Uzman(lar)ı (eğer görevlendirilmişse)*, OKDL ve ürün geliştirici katılır. Toplantının yeri ve tarihi kick-off toplantısında belirlenir. Ürünün ya da koruma profilinin tanıtıldığı, OKBS ve OKDL'nin sorularının ürün geliştirici tarafından yanıtladığı toplantıdır. Değerlendirme kanıtları OKDL'ye bu toplantıda teslim edilebilir. Bu toplantının ardından değerlendirme hedefine ilişkin kurulum gerçekleştirilebilir. Toplantı tutanağı kayıt altına alınır.

Laboratuvar Oryantasyon Toplantısı:

Bu toplantıya belgelendirme/inceleme uzman(lar)ı ve OKDL katılır. Toplantının yeri ve tarihi kick-off toplantısında belirlenir. Bu toplantıda, Değerlendirme İş Planı'nın üzerinden geçilir ve plana son hali verilir. Toplantıda, OKBS'nin değerlendirme hedefine özel değerlendirme ve raporlama faaliyetlerine dönük beklentileri OKDL'ye iletilir. Değerlendirilecek olan ürüne ilişkin diğer hususlar karara bağlanır. Toplantı tutanağı kayıt altına alınır.

Test ve Açıklık Analizi Planlama Toplantısı:

Bu toplantıya Belgelendirme/İnceleme Uzman(lar)ı, *Dış İnceleme Uzman(lar)ı (eğer görevlendirilmişse)* ve OKDL katılır. Toplantının tarihi Değerlendirme İş Planı'nda belirtilir. Bu toplantıda, test ve açıklık analizi metodları ve gerçekleştirilecek testler tartışılır. OKBS'nin testlere gözlemci olarak katılıp katılmayacağı da bu toplantı çerçevesinde karara bağlanır. Test ve açıklık analizi faaliyetleri sırasında tutulacak kayıtlar belirlenir. Toplantı tutanağı kayıt altına alınır.

DTR Gözden Geçirme Toplantısı:

Bu toplantıya belgelendirme/inceleme uzman(lar)ı ve OKDL katılır. Toplantı, DTR OKBS tarafından değerlendirildikten sonra yapılır. Bu toplantıda, DTR ile ilgili tespit edilen eksiklikler ve OKDL'nin yapması gereken düzeltmeler OKDL'ye aktarılır. Toplantı tutanağı kayıt altına alınır. DTR'nin tamamen yeterli bulunması halinde DTR OKBS tarafından onaylanır ve bu toplantı ile değerlendirme süreci sona erer.

Teknik Toplantılar:

Teknik toplantılara katılım toplantı gündemi göz önünde bulundurularak belirlenir. Değerlendirme sürecinin herhangi bir safhasında, OKDL, ürün geliştirici veya OKBS toplantı talebinde bulunabilir. Toplantı talebi OKBS'ye bildirilir, OKBS tüm ilgili taraflarla görüşükten sonra toplantının gündemini ve tarihini belirler.

3.7 GÖZLEM RAPORU/GÖZLEM KARARI

Gözlem Raporu, OKDL veya ürün geliştirici tarafından hazırlanarak OKBS 'ye gönderilir. Amaç, gözlem raporu aracılığıyla sorunun tarif edilmesi ve OKBS tarafından karara bağlanmasıdır.

Gözlem raporları, değerlendirme süreci içerisinde;

- Taraflar arasında ortaya çıkan anlaşmazlıklarda veya karara bağlanamayan konularda

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

- Değerlendirme İş Planı'nda yaşanan aksaklıklar üzerine,

OKDL veya ürün geliştirici tarafından **Gözlem Raporu Formu** kullanılarak hazırlanır. Gözlem Kararı, OKBS tarafından hazırlanarak OKDL ve /veya ürün geliştiriciye gönderilir.

Gözlem kararları, değerlendirme süreci içerisinde;

- OKDL veya ürün geliştirici tarafından hazırlanan gözlem raporlarına cevaben,
- Değerlendirme İş Planı'ndaki aksamalar üzerine,
- *Test Planının değerlendirilmesinin ardından*
- OKDL tarafından hazırlanan Değerlendirme Teknik Alt Raporları ve Değerlendirme Teknik Raporunun OKBS tarafından değerlendirilmesinin ardından,

ve gerek görülen diğer durumlarda belgelendirme/inceleme uzman(lar)ı ve *Dış İnceleme Uzman(lar)ı (eğer görevlendirilmişse)* tarafından **Gözlem Kararı Formu** kullanılarak hazırlanır.

3.8 GÖZLEM NOTLARI

Toplantı tutanakları, gözlem raporları ve kararlarına ilave olarak değerlendirme sürecinde OKBS yetkililerinin kayıt altına almak istedikleri hususlar ve laboratuvar ziyaretleri gibi aktivitelerin sonundaki raporlama işlemi için Gözlem Notu Formu kullanılarak, Gözlem Notu oluşturulur.

3.9 ÜRÜN LİSTESİ

Ürün geliştirici/sponsorun Kick-Off Toplantısı'nda belirttiği, ürün bilgilerinin yayınlanması konusundaki tercihini, belgelendirme uzmanı **TSE Belgelendirme Yönetim Sistemi**'ne girer. Tercihin "LİSTELE" şeklinde olması durumunda, güncel **Ürün Listesi** belgelendirme uzmanı tarafından sistemden alınır. Güncel liste; ilgili sertifika, belgelendirme raporu ve güvenlik hedefi dokümanı ile birlikte, www.tse.org.tr adresinde bulunan Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi köprüsü ile ulaşılan sayfada yayınlanmak üzere Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'na gönderilir.

Tercihin "LİSTELEME" şeklinde olması durumunda ürün bilgileri ve Belgelendirme Raporu yayınlanmaz. Yayınlanmamış olan ürünler üzerinde Ortak Kriterler Tanıma Anlaşması–Ek B.2 gereği uluslararası CC markası kullanılamaz.

Değerlendirme sürecinin DTR hazırlanma aşamasına gelemeden herhangi bir sebeple başarısız olarak sonlandırılması durumunda, ürün/koruma profili ile ilgili Belgelendirme Uzmanı, **TSE Belgelendirme Yönetim Sistemi**'nden ürünün kaldırılmasını sağlar. Güncel **Ürün Listesi**'ni sistemden alarak, listeyi www.tse.org.tr adresinde bulunan Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi köprüsü ile ulaşılan sayfada yayınlanmak üzere Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'na gönderir.

3.10 BELGELENDİRME RAPORU VE BELGE DÜZENLENMESİ

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

İnceleme Uzman(lar)ının DTR'yi kabul edip onaylamasıyla tamamlanan değerlendirme sürecinin ardından; inceleme uzman(lar)ı tarafından OKDL'nin oluşturduğu tüm bilgileri ve belgeleri referans olarak Belgelendirme Raporu oluşturulur.

İnceleme Uzmanı, Belgelendirme Raporu'nu, İş Değerlendirme Tablosu'nu, İş Değerlendirme Tablosu'nda atıf yapılan dokümanları ve değerlendirme sürecinde incelediği tüm dokümanları Belgelendirme Uzmanına teslim eder. Belgelendirme uzmanı, İş Değerlendirme Tablosu'nu ve Belgelendirme Raporu'nu kontrol eder. Yapılan incelemede herhangi bir eksiklik veya hata tesbit edilirse bu durum, hatanın giderilmesi amacıyla İnceleme Uzmanına yazılı olarak bildirilerek hata veya eksikliğin giderilmesi sağlanır.

Belgelendirme Uzmanı, İş Değerlendirme Tablosu'nu onaylar ve Belgelendirme Raporu'nu Elektroteknik Sektörü Belgelendirme Müdürü'nün onayına sunar. Sürecin Belgelendirme Raporu'nun onaylamasının ardından gelen aşamaları, Belgelendirme Sonuç Değerlendirme Prosedürü'ne uygun olarak sürdürülür.

Belgelendirme Komitesinin olumlu karar vermesi halinde, "Belge Düzenleme Prosedürü"ne göre düzenlenen belge, Başvuru Sahibi Kuruluş ile Lisans Sözleşmesinin imzalanmasının ardından kuruluşun yetkilisine teslim edilir. Belge Sahibi, bu belgede tanımlanan ürün üzerinde lisans sözleşmesinde belirtildiği şekilde, TSE – Ortak Kriterler Uygunluk Belgesini kullanma hakkı kazanır.

Ortak Kriterler Belgesinin düzenlendiği tarih ile ürünün güvenlik açıkları analizinin yapıldığı tarih arasında en fazla 3 ay olabilir. Söz konusu zaman aralığı 3 ayı geçmiş olursa OKBS ilgili Değerlendirme Laboratuvarından açıklık analizlerini tekrarlamalarını ister.

3.11 BELGE BAKIMI

Ortak Kriterler Sertifikası sadece değerlendirmede adı geçen ürün sürüm için geçerlidir. Belgelendirme kapsamının dışında değişiklik ibraz eden ürünler için ürün kullanıcısının bir önceki sürüm ile aynı güvenlik güvencesini alabilmesi için yeni versiyon ürün öncelikle Ortak Kriterler Belgelendirme Makamı tarafından bir ön değerlendirmeye alınır. Ön değerlendirme Sonucuna göre iki şekilde davranılır;

- Ürün yeni bir değerlendirmeye girer ve yeni bir Ortak Kriterler Belgesi için değerlendirme yapılır.
- Ürün belge bakım sürecine alınır.

Belge bakım sürecindeki ürün; değerlendirme laboratuvarı tarafından bitmiş değerlendirmesinin ne derece etkileneceği hususu dikkate alınarak incelenir ve üretici tarafından yayınlanmış ek fonksiyonlar ile birlikte güvenlik özelliklerine etki eden ürün bileşenleri kapsamında yeniden değerlendirilir. Bakım sürecinde gerekli güvenlik garantisi sağlayabildiği değerlendirme laboratuvarı tarafından raporlanan, OKBS inceleme uzmanı tarafından onaylanan yeni ürün sürüm için bir Ek Belge düzenlenir. "Ek Belge "nin başında "Ek Belge " olduğu asıl sertifika olmadığı ancak belirtilen sayılı ve tarihli sertifika ile kullanılabilirse anlamlı olacağı yazar. Bunun dışında yeni belge düzenlenmez ama kullanıcı için güvenlik garantisi "Ek Belge " ile OKBS tarafından verilir. "Ek Belge ""lerinin geçerlilikleri bağlı oldukları asıl belgeye bağlıdır ve "Ek Belge "nin alınması "Ek Belge " ürünün tamamını kapsamadığı için asıl belgenin geçerli olduğu sürenin uzatılmasını sağlamaz.

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

“Ek Belge “ asıl belgenin düzenlendiği Değerlendirme Hedefi OKBS ve laboratuvar tarafından önceden ön görülen değişikli ölçütünü aşmadığı sürece gerekli görülen sayıda düzenlenir. Her “Ek Belge “ OKBS sitesinden sürekli güncel tutulan, kendisinden önce yazılmış olan Ek Belgeleri ve Asıl Belgeye atıfta bulunur.

4. ORGANİZASYON

Ortak Kriterler belgelendirme, değerlendirme ve inceleme faaliyetleri kapsamında OKBS'nin Organizasyon Şemasında yer alan tüm ünvanların görev tanımları ve OKBS faaliyetlerini tamamlayan Bilgi Teknolojileri Belgelendirme Komitesi, Uzman Onay Komitesi ve İtiraz ve Şikayet Komitesi ve Ürün Belgelendirme Faaliyetleri İstişare Komitesi oluşum ve görev talimatları hazırlanarak onaylanmış ve sistem dokümanı olarak Yönetim Temsilcisi tarafından muhafaza edilmektedir.

5. DEĞERLENDİRME LABORATUVARI

OKBS, Ortak Kriterler belgelendirme faaliyetleri kapsamında, ürünler üzerinde gerçekleştirilmesi gereken test ve değerlendirmeler için TSE ile gizlilik ve çıkar çatışması hususlarını da kapsayan sözleşme imzalayan laboratuvarlar “Onaylanmış Laboratuvar” olarak OKBS sürecinde görev alır.

Değerlendirme laboratuvarı olarak çalışmak isteyen kamuya bağlı ve/veya özel laboratuvarlar www.tse.org.tr adresinde bulunan Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi köprüsü ile ulaşılan sayfada yer alan ve lisanlama işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için lisanlama denetimine ilişkin esasları içeren “Ortak Kriterler Değerlendirme Laboratuvarı Lisanslama Yayını” dokümanına göre hazırlıklarını yapıp, OKBS'ye resmi başvuru yaparlar.

Herhangi bir belgelendirme başvurusunda görevlendirilecek laboratuvar, OKBS tarafından yetkinlik ve tarafsızlık ilkeleri göz önünde bulundurularak belirlenir. Başvurusu onaylanan laboratuvara OKBS Kalite Sorumlusu ve OKBS Teknik Sorumlusu bir lisanslama tetkiki düzenler.

Lisanslama tetkiki Değerlendirme Laboratuvarının;

- TS EN ISO/IEC 17025 standardı kapsamındaki akreditasyon kurallarına uyup uymadığı, sisteminin etkinliğinin kayıtlar üzerinden incelenmesi,
- Ortak Kriterler standardı ve Ortak Değerlendirme Metodolojisi'ne hakimiyetinin tespit edilmesi,
- Teçhizat ve personelin yeterliliğinin onaylanması

amacıyla gerçekleştirilir.

Lisanslama tetkikinin başarılı olarak sonuçlanması durumunda laboratuvar geçici lisansını alır ve;

- Laboratuvarın adı Ürün Belgelendirme Merkezi Sistem Yönetim Müdürlüğü'ne bildirilir ve “OKBS Onaylı Laboratuvarlar Listesi” ne kaydedilmesi sağlanır.
- Listenin güncel versiyonu, www.tse.org.tr adresinde bulunan Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi köprüsü ile ulaşılan sayfada ilan edilir.

Geçici lisans sahibi laboratuvar, bir (1) yıl içerisinde OKBS gözetiminde EAL 4 seviyesinde bir değerlendirme gerçekleştirir. Bu değerlendirme raporları OKBS'ye gönderilir. OKBS

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

tarafından değerlendirmenin Ortak Kriterler Standardına, Değerlendirme Metodolojisine, OKBS prosedürlerine ve Ortak Kriterler Tanıma Sözleşmesi (CCRA) gereksinimlerine uygun olduğuna karar verirse, laboratuvara sürekli lisans verilir ve bu durum, laboratuvara resmi yazı ile bildirilir.

Sürekli lisans alan değerlendirme laboratuvarlarına OKBS tarafından periyodik olarak (yılda bir) ara kontroller düzenlenir.

6. KALİTE SİSTEMİ

Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi Kalite Sistemi,

- Ortak Kriterler Tanıma Sözleşmesi'nin (CCRA),
- **TS EN 45011:2001 Ürün Belgelendirmesi Yapan Belgelendirme Kuruluşları İçin Genel Şartlar** standardının,
- Ortak Kriterler belgelendirme, inceleme ve değerlendirme faaliyetleri ile ilgili olarak yayınlanan ISO/IEC/Ortak Kriterler Yönetim Kurulu rehber dokümanları (Kılavuz 23, 27, 28, 53, 62 ve 65) ve Standardları (CC ve CEM) ile
- TSE faaliyetlerini düzenleyen Yönetmeliklerden ve Yönergelerden oluşan **TSE Mevzuatı'nın**

gereklerini sağlayacak şekilde uygulanır. OKBS, yasal statüde belirtilen esaslar çerçevesinde üst yönetim tarafından belirlenmiş kalite politikası ve OKBS Kalite El Kitabı uyarınca hizmet verir.

OKBS KEK Bölüm 8'de yer alan Kalite Politikasının, Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi faaliyetlerinde görev alan tüm personele duyurulması sağlanmıştır. Kalite politikasının personel tarafından anlaşılması ve uygulanabilmesi için hizmet içi eğitimler düzenlenmekte ve aynı zamanda kalite politikası ile ilgili eğitimler, oryantasyon eğitimlerinin de bir parçasını oluşturmaktadır. Ürün belgelendirme faaliyetleri için görev yapacak belgelendirme ve inceleme uzmanlarının sürekli eğitimi, atanması ve performans değerlendirmesi için kriterler oluşturulmuş ve bu kapsamda uygulamalar Eğitim Prosedürü uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi kalite hedefleri belirlenmiş olup, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve ilgili Müdürlükler tarafından takip edilmektedir. Hedeflerin değerlendirilmesi, Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarının gündem maddelerinden biridir. Hedeflerin gerçekleşme seviyesi bu toplantılarda Üst Yönetim tarafından periyodik olarak incelenmekte ve ulaşılamayan hedeflerin sebepleri araştırılmakta, gerektiğinde bu sebeplerin ortadan kaldırılabilmesi için ilave tedbirler alınmaktadır. Bu faaliyetlerin takibi ve kaydı, Ürün Belgelendirme Merkez Başkanlığı bünyesindeki Sistem Yönetim Müdürlüğü tarafından Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi adına yürütülür.

Kalite El Kitabında detaylarıyla açıklanan Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi kalite sisteminin tüm personel tarafından uygulanması zorunludur. Kalite sisteminin bütün personel tarafından anlaşılıp, etkin olarak uygulanmasından Ürün Belgelendirme Merkez Başkanı sorumludur. Faaliyetlerin kalite sistemine uygun yürütülmesinin kontrolü ve denetiminden OKBS Kalite Sistem Sorumlusu ve ÜBM Yönetim Temsilcisi sorumludur.

ÜBM Yönetim Temsilcisi, Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi'nin belgelendirme faaliyetlerinin uluslararası Standardlar ve kılavuzlara göre oluşturulan sistem çerçevesinde

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

yürütülmesi, yapıya uygun bir sistemin kurulması, dökümante edilmesi, uygulanması, uygulamanın devamlılığının sağlanması amacıyla, TSE Yönetim Kurulu tarafından atanmıştır ve üst yönetim kademelerine doğrudan ulaşması güvence altına alınmıştır.

Ortak Kriterler Belgelendirme Sistemi kalite sisteminin sürekliliği iç tetkiklerde ve Yönetim Gözden Geçirme Toplantılarında değerlendirilir. Ayrıca, faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkan uygunsuzluklarda gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler **Düzeltilici Önleyici Faaliyetler Prosedürü** uyarınca gerçekleştirilmektedir.

7. İTİRAZ VE ŞİKAYETLER

Ortak Kriterler belgelendirme, inceleme ve değerlendirme faaliyetleri de dahil olmak üzere belgelendirme kararları ile ilgili yazılı itirazlar, İtiraz, Şikayet ve Uyuşmazlık Değerlendirme Prosedürü uyarınca OKBS Belgelendirme Uzmanları tarafından itiraza gündem oluşturularak İtiraz ve Şikayet Komitesi'ne sunulur ve İtiraz ve Şikayet Komitesi tarafından değerlendirilerek sonuçlandırılır.

Ortak Kriterler belgelendirme, inceleme ve değerlendirme faaliyetlerine ilişkin yazılı/sözlü olarak yapılan tüm şikayet ve uyuşmazlıklar OKBS tarafından kayıt altına alınarak gereken düzeltici ve önleyici faaliyetler başlatılır ve takip edilir. Tatmin edici çözüme ulaşılamayan şikayet ve uyuşmazlıklar, İtiraz, Şikayet ve Uyuşmazlık Değerlendirme Prosedürü çerçevesinde İtiraz ve Şikayet Komitesi gündemine alınır ve bu faaliyetler ve şikayetlere ilişkin tüm kayıtlar, periyodik olarak Ürün Belgelendirme Merkez Başkanlığı'na iletilir. Yapılan düzeltici ve önleyici faaliyetlerin sonuçları, yönetim gözden geçirme toplantılarının da gündemine alınır.

8. GİZLİLİK, TARAFSIZLIK ve BİLGİ GÜVENLİĞİ

OKBS belgelendirme faaliyetleri; TSE Başkanı tarafından yayınlanmış olan OKBS Gizlilik, Bağımsızlık ve Tarafsızlık Taahhünamesi'nde belirtilen esaslar uyarınca yürütülür, Belgelendirme Başvurusu sırasında ürün sahibi kuruluş ile TSE arasında imzalanan Kabul ve Gizlilik Sözleşmesi ile taahhüt edilir. ÜBM Başkanlığı tarafından sunulan hizmetlerle ilgili olabilecek çıkar çatışması durumlarının tanımlandığı ve gerekli önlemlerin alınma hususlarını kapsayan Çıkar Çatışması Talimatı gereği; ÜBM çalışanının, ailesinin veya bir yakınının; çalışanın TSE içerisindeki pozisyonundan faydalanarak şahsi menfaat sağlaması; vereceği kararlardan veya edindiği gizli bilgilerden fayda sağlayabilecek kişi yada organizasyonlarla yakın ilişki içine girmesi yasaktır.

Değerlendirme ve belgelendirme kararının verilmesi aşamalarının tamamında gizlilik ve tarafsızlık prensibi uygulanmakta; belgelendirme, inceleme ve değerlendirme faaliyetleri OKBS dışındaki kişiler veya kuruluşlar tarafından sonuçlara müdahale edilemeyecek şekilde yürütülmektedir. İnceleme ve değerlendirme faaliyetleri, firmaların büyüklüğü, OKBS ile geçmişi, belgeli ürün sayısı ve tüm diğer faktörlerden bağımsız olarak yürütülmektedir.

OKBS için Müşteri, ürün, değerlendirme laboratuvarı ve belgelendirme kayıtları birinci derecede öncelikli ve koruma altında olan varlıklardır. OKBS Bilgi varlıkları İzinsiz erişime karşı korunur ve yetkisiz kişilere kasten veya dikkatsizlik sonucu verilemez, yetkisiz değişikliklere karşı koruma sayesinde bilginin doğruluğu sağlanır. OKBS Güvenlik Talimatının uygulanması hizmet sunduğumuz taraflar ile olan iş ilişkilerimizde doğruluğumuzu göstermek ve sürdürmek için önemlidir ve Belgelendirme faaliyetleri sırasında elde edilen bilgi ve üretilen kayıtların gizliliğini korumak için alınan önlemler, prosedür ve talimatlarda tanımlanmıştır. Ayrıca, Ürün Belgelendirme Merkezi Başkanlığı tüm

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ
ORTAK KRİTERLER BELGELENDİRME SİSTEMİ

personeli, atanmış uzmanlar ve Komite Üyeleri ile yapılan Gizlilik ve Tarafsızlık Sözleşmesi ile, belgelendirme hizmetlerinden yararlanan kuruluşlara ait bilgilerin tedarikçinin yazılı izni olmaksızın üçüncü şahıslara iletilmesi önlenmekte olup, diğer yandan güvenli arşiv ortamları ile kuruluşlara ait dokümanların sorumlu personel dışında kullanımı/kopyalanması engellenmiştir.

Kuruluşlara ait dokümanların sorumlu personel dışında kullanımı/kopyalanması güvenli arşiv ortamları aracılığı ile engellenmektedir. Belgelendirmeye ilişkin gizlilik derecesi bulunmayan doküman ve kayıtlar TSE arşivlerinde saklanırken, ürüne ve laboratuvar değerlendirmesine ilişkin tüm dokümanların incelenmesi, değerlendirilmesi ve saklanması OKBS Güvenli Ofis Fiziksel Güvenlik Talimatı gereğince Güvenli Ofis'te gerçekleştirilmektedir. OKBS'de; ve OKBS'ye ya da ürüne, üreticiye, değerlendirme laboratuvarına ya da belgelendirme sürecinin herhangi bir alt sürecine ait bilgilerin güvenliğini tehlikeye atacak herhangi bir kasti hareket, disiplin cezasına ve/veya hukuki önleme tabidir.

Kuruluşlara ait bilgilerin kanun gereği üçüncü taraflara açılmasını gerekli kılan durumlar söz konusu olduğunda, belgelendirme, inceleme ve değerlendirme hizmetlerinden faydalanan kuruluş, Ürün Belgelendirme Merkezi Başkanı tarafından kanunun izin verdiği ölçüde bilgilendirilmektedir.